

Välkommen till Länsstyrelsens informationsbrev "Greppa Näringen - Regionalt nyhetsbrev" som tar upp aktuella frågor som rör Greppa Näringen på Gotland. Vi vänder oss till er som är medlemmar och övriga intresserade av Greppa Näringen. Har du frågor om eller synpunkter på innehållet, kontakta Linda Larsson, tfn 010-223 92 57. Du hittar även detta nyhetsbrev på vår webbplats: www.lansstyrelsen.se/gotland.

Länsstyrelsen i Gotlands län
621 85 VISBY
Tel 010-223 90 00
www.lansstyrelsen.se/gotland
gotland@lansstyrelsen.se

Ansvarig utgivare:
Karin Fager
karin.fager@lansstyrelsen.se
Miljö- och vattenenheten

Greppa Näringen är ett informations- och rådgivningsprojekt som erbjuder lantbrukare kunskap och verktyg för att de ska kunna genomföra kostnads-effektiva miljö- och klimatåtgärder.

Projektet är ett samarbete mellan LRF, Jordbruksverket, länsstyrelserna och ett stort antal företag i lantbruksbranschen.

Rådgivningen är gratis.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Detta material och aktiviteterna finansieras helt eller delvis genom Landsbyggsprogrammet 2007-2013. Medlen kommer från EU och svenska staten.

Ny rapport tar veteskörden till nya höjder

Varför har grannen ett ton högre höstveteskörd per hektar med till synes samma förutsättningar? Och varför har inte den svenska medelskörden av höstvetete ökat på över 20 år? Det försöker forskare och rådgivare besvara i en ny rapport. Resultatet från rapporten visade att "plusgårdarna" gödslade med fem kilo kväve per hektar mindre än "normalgårdarna" samtidigt som de fick ett ton per hektar mer i skörd.

Nyligen publicerades slutrapporten för projektet "Höstvetete mot nya höjder". Syftet har varit att undersöka varför den svenska medelskörden av höstvetete är kvar på cirka sex ton per hektar sedan 1990. Ett rimligt mål enligt rapportförfattarna vore att öka medelskörden med 20 procent på tio år och att göra det utan ökad påverkan på miljön.

10 odlingsfaktorer

Forskare och rådgivare har noggrant gått igenom tio olika områden som påverkar skördens storlek. Det är saker som odlingsmaterial, ogräs, skadegörare, växtnäring, växtföljd, markpackning, dränering med mera. För var och ett av områdena har det gjorts försök att uppskatta potentialen för skördeökning om just den faktorn. Några exempel är:

- I avsnittet om markpackning och luckring bedöms skörden gå att öka med 0-15 procent genom att minska just denna begränsande faktor.
- Precisionsgödsling för variationer inom fältet bedöms kunna öka skörden med tre procent.
- Bevattning är inte möjligt för alla, men kan öka skörden med 20 procent.
- En bättre etablering bedöms kunna ge 0-10 procent skördeökning.

Vad säger lantbrukarna?

En viktig pusselbit i att förstå skördeskillnader mellan gårdar är att lyssna till lantbrukarna. 32 odlare intervjuades fördelade på åtta i vardera Skåne, Öster-, Västergötland och Mälardalen. Gårdarna delades parvis upp i normalskördegårdar och plusskördegårdar. Gårdarna låg nära varandra för att ha liknande förutsättningar. Plusgårdarna hade cirka ett ton mer i skörd per hektar.

En slutsats från intervjuerna är att på plusgårdarna var management bättre. Med det menas bland annat att sådd gjordes vid en mer optimal tidpunkt. Plusgårdarna hade också en bättre markstatus med högre innehåll av fosfor, mullhalt och högre pH. På normalskördegårdarna vittnade fler av odlarna om svårbehandlade jordar och markpackning. Plusgårdarna använde i medeltal 157 kilo kväve per hektar och fick ut 7,4 ton kärna per hektar. Normalskördegårdarna använde 162 kilo kväve och fick ut 6,4 ton.

Markus Hoffman

www.greppa.nu

Klimatkollen

På Gotland har nu 40 rådgivningar inom klimatkollen genomförts? Vad är klimatkollen och vad kan klimatkollen ge? Christina Mellberg rådgivare på Hushållningssällskapet svarar:

- Man kan få råd om hur man kan minska sina utsläpp av klimatgaser och samtidigt tjäna pengar på åtgärderna. Många gör redan många bra saker genom olika åtgärder på gården och då är det bra att få bekräftelse på det. Klimatkollen ger fakta både om den egna gårdens klimatpåverkan och om jordbruket i stort vilket är bra att ha med sig, också i diskussioner med konsumenter. En del lantbrukare får även en ökad förståelse för att klimatgaserna är ett globalt problem. Produktionen i Sverige kan många gånger vara mer fördelaktigt än i en del andra länder och det kan vara skönt att veta om. Jag tror att många lantbrukare ibland känner sig som klimatbovar när man talar jordbruk och klimat. Genom att diskutera saken under ett klimatkollenbesök kan man se sambanden på ett bättre sätt.

Följande rådgivare arbetar med klimatkollen, ring och boka in en rådgivning.

Christina Mellberg, Hushållningssällskapet tfn. 070-775 76 35

Erika Vestgöte-Dreber, Vestgöte-Dreber Gårdskonsult tfn. 076-763 38 50

AKTUELL AKTIVITET GREPPA NÄRINGEN

Hallfredadagen - Tisdag 8 juli

Välkommen på Hallfredas fältvandring med företrädare från bl a SWseed, Scandinavian Seed, Svensk Raps, Fole Kvarn, Lantmännen, Hushållningssällskapet, Gullviks, Nordisk Alkali, VÄXA, Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI), Gillerfors Åkeri AB, Svenska foder och Greppa Näringen.

PROGRAM

14.30

Hushållningssällskapet bjuder på kaffe på Hallfreda Hotell

15.00

Försöks- och demovisningar

- Växtnäring och gödsling bl a N-sensor och slanggödselspridning med Terra-Gator. Mattias Gillerfors, Gillerfors Åkeri AB, Anders Kraft, Lantmännen, Linda Larsson, Länsstyrelsen och Lars Wijkmark, VÄXA.

- Sojabönor och lupin, information om odling och möjligheter, Fredrik Fogelberg Jordbrukstekniska Institutet, JTI.

- Vall och majs, Linda af Geijerstam, Hushållningssällskapet, Anders Kraft, Lantmännen och Niklas Ingvarsson, Svenska Foder

18.00

Lantmännen bjuder på Charolaishamburgare

19.00

Visningar av spannmåls- och oljevätgrödor

- Aktuella och framtida sorter från SWseed och SSD, visning av oljeväxter, Höstsäd och vårsäd.

21.00

Avslutning där Fole Kvarn bjuder på kaffe

Frågor?

Kontakta Bo Pettersson, Hushållningssällskapet, tfn. 070-775 76 34

Välkomna!

Näringen greppas också i Polen

Utökade nitratkänsliga områden, fler regler, flera olika stödformer och aktivt deltagande i internationella Östersjöprojekt. Detta och mer händer i Polen som är det största jordbrukslandet vid Östersjön och det land vars miljöarbete i lantbruket kanske betyder mest.

Vad som görs i länderna på andra sidan Östersjön, för att minska näringsläckaget, intresserar många i Sverige. Särskilt viktigt är vad som händer i det polska lantbruket. I Polen finns cirka 17 miljoner hektar åkermark vilket är ungefär hälften av all åkermark i Östersjöns avrinningsområde. I den polska växtnärbalansen för åkermarken beräknar OECD ett överskott på 54 kilo kväve per hektar och tre kilo fosfor per hektar. I motsvarande beräkning för Sverige redovisas ett överskott på 30 kilo kväve per hektar och ett underskott på två kilo fosfor.

Frivillighet på frammarsch

I de senaste årens stora EU-projekt, Baltic Compass och Baltic Deal, har polska rådgivningsorganisationer varit aktiva. En polsk bonde vann utmärkelsen årets Östersjöbonde för tre år sedan och idag finns ett nätverk med cirka 50 gårdar inom projektet Baltic Deal. Genom EU-medlemskapet och landsbygdsprogrammet finns också stöd för främst skydds zoner och fånggrödor. Cirka 30 000 lantbrukare använder stöd i programmet "Soil and water protection" med en ansluten areal på cirka 350 000 hektar, som en del i detta finns cirka 260 kilometer skydds zoner i landet.

Markus Hoffmann

www.greppa.nu

Hushållningssällskapet

Frö- och Oljevätodlarna